

Tak som sa zamyslel

.... nad prívlastkom mesiaca máj, ako mesiaca lásky. V mojom prípade to nie je až taký láskavý mesiac, lebo práve v tomto mesiaci, po viacero rokov, prichádzam o ľudí môjmu srdcu veľmi blízkych. I tohto ročný máj ma "pripravil" o dvoch ľudí, u ktorých bolo spoločné jedno a to, že som sa k nim dostal v pomerne neskorom čase. Neskorom v dvoch rovinách. Jedna bola tá, že i keď som o nich podvedome vedel, osobne som sa s nimi v minulosti nestretol. Asi to tak chcel osud života, ale s určitou dňosťou dnes viem povedať, že môj život v ich blízkosti by bol o niečo bohatší a pestrejší. Tá krátka doba, čo sme mali príležitosť sa navzájom poznať, ma o tom presvedčila. Najmä preto, že to bola doba vzájomnej dôvery a úcty jedeného voči druhému a to hlavne pre uznávanie každého jednotlivca ako jedinečnej osobnosti, nad ktorú nemal nikto chuť a ani pomyslenie sa vyvyšovať. Vzájomné dialógy sa niesli v duchu obohatenia seba samého o poznatky toho druhého, ale na opačnej strane i radosť z toho, že mám čo povedať zaujímavého tomu druhému. A bývali to témy od súkromných zážitkov, cez profesné skúsenosti až záujmové a koníčkarske záľuby. Zvlášť s jednou osobou, o ktorej som sa anonymne zmieňoval i v niektorých predošlých príhovoroch klubovín, sme vedeli tak, aby sme jeden druhého neunavili, rozvinúť jednotlivé témy, že nás až fyzická únava prerušila. Bol to Romík, chlap, ktorý rozdával svoje vedomosti, poznatky a skúsenosti mladej generácii a to či v škole alebo na ľadovej ploche, ktorá mu tak silne prirástla k srdcu. Jeho prirodzená láska k prírode sa prenášala do každého kontaktu a bola zdobená čistou slovenčinou. Vhodnou formou a nenúteno vedel vplývať na spoludiskutujúceho, aby si ten dával pozor či správne a spisovne sa vyjadruje i pri debatách tzv. pivových. Nechcem, aby tieto riadky vyzneli a nekrológ za niekým, kto sa stal môjmu srdcu blízky, ale je to prechod do tej druhej roviny, ktorú som spomínal už na začiatku mojej úvahy a tou je druhá rovina. Neskorosť v tom, že mi nebolo dopriate užiť si ich prítomnosť, lebo zhodou okolností to isté ochorenie ma o nich pripravilo. V jednom prípade to predo mnou zatajovali, aby som sa nesužoval, lebo i keď sme boli duševne blízko seba, fyzicky sme boli od seba veľmi ďaleko. V druhom prípade som s poľutovaním badal, ako choroba ukrajuje z posledných dní života toho, kto chcel stále ešte rozdávať, napriek tomu, že vo vnútri trpel.

Odišli ich telesné schránky, ale ich časť duševná zostalo vo mne a je to dedičstvo na ktoré som pyšný, lebo ma obohatilo. A aby splnilo úplne svoje poslanie, budem ho vo svojom živote prenášať ďalej a ak mi to zdravie dovolí, budem sa snažiť ho prípadne ešte obohatiť a tým znásobiť.

Znovu sa dostávam ku svojim životným myšlienkam, no hlavne k jednej, ktorá vyjadruje vzťah človeka k človeku. *"Ak chceš niekomu vyjadriť lásku, priazeň alebo náklonnosť, učiň to tak počas jeho života a to tak, že nikto o tom nemusí vedieť a nie až nad hrobom s honosným vencom, aby to všetci videli."*

Robme svojmu okoliu dobre i keď ono sa nám nemusí za to v dobrom odplácať. Nemusí to byť niečo prevratné, stačia i maličkosti ako napríklad, nenadávanie (i v duchu) na tých, ktorí sa nesprávajú podľa našich predstáv. Nevidíme do ich vnútra, čo ich sužuje alebo to čo činia im ani neprípadne zlé. Sme každý jedinečnou osobnosťou, každý s inými vlastnosťami. Nepoukazujme, že oni robia zle, ale pozerajme sa v prvom rade na seba, či mi robíme dobre. A to dobro robme, ako som vyššie spomínal, počas života, aby sme nemali potom svedomia ak prideme o blízku osobu, že sme chceli ešte toto alebo tamto. Je to už príliš neskoro a odčerpáva nám to energiu, ktorú sme mohli venovať dotýčnej osobe zatial bola medzi nami a mali by sme i my z toho pôžitok. Nie vždy sa dá všetko spraviť, je veľa prekážok na ceste života, ale v tom je jeho bohatstvo keď si sám pred sebou dokážeme povedať, že som urobil maximum pre toho druhého, pričom som neublížil ani sám sebe a svojmu najbližšiemu okoliu. Pretože tolerantnosť je dôležitá i v tomto ohľade. Nemusí nás trápiť, ak sa nám nepodarilo splniť nadnesené požiadavky toho, komu sme chceli venovať svoju priazeň. Je treba si stanoviť rebríček hodnôt a zosúladiť ho so svojimi kapacitami a možnosťami. Nemal by po nás niekto chcieť to, načo nemáme z objektívnych príčin. Súdnosť je potrebná na oboch stránkach, lebo tak ako mi chceme niekomu dávať, dostaneme sa i do pozície, že i mi budeme chcieť dostávať. Je to len otázka času, lebo tento začarovaný kruh dobra je nekonečný a vratný, je iba otázka času, kedy sa pristaví i pri nás a dá nám pocítiť svoju silu. Nesmieme byť netrpezliví, lebo by sme mnohé pokazili.

Prajem Vám všetkým, aby ste mali dostatok síl a energie k zhodnoteniu svojich kvalít a kapacít, pre zmysluplné prežitie svojho života, napriek nášmu handicapu. Alebo práve kvôli nášmu handicapu?

Váš Tono

V prvom rade sa chcem ospravedlniť Štefanovi Pistovičovi, u ktorého som si prehodil čísla a preto mi namiesto 9.5. zostalo 5.9. V ten správny dátum, teda 9.5., sa totiž Štefan dožil významného životného jubilea. Veľmi ma to mrzí a prosím o prepáčenie.

Samozrejme i jemu a v takomto prípade obzvlášť, prajeme veľa veľa zdravia a šťastia, aby sme spolu mohli stráviť ešte veľa pekných, príjemných a radosťou naplnených dní.

(Ďakujem)

Ospravedlnili sme i účasť Szabolcsovi Horváthovi, ktorý je v nemocnici a telefonovala jeho maminka, že to s ním nie je veľmi dobré, ale je rada, že môže aspoň niekomu zatelefonovať a podeliť sa i so starosťami a problémami.

Pri tejto príležitosti Vás všetkých, ktorí ste sa nemohli zúčastniť zasadnutí a ospravedlnili sa a ja som to zabudol uviesť do klubovín, nie to úmysel, ale jednoducho moja zábudlivosť. Nie je za tým nič iné, tak ma ospravedlňte.

K slávnostnej schôdzi ešte iba toľko, že sme dali na správnu mieru výmenu nožov, poprezerali sme si fotografie a zabezpečili záujemcom ich rozmnoženie. O slnečné okuliare neprejavil nik záujem. Predseda sa ospravedlnil Evke Tulinskej za to, že ju opomenul vo vymenúvaní poďakovaní za krásny priebeh slávnostnej schôdze, zabezpečením krásnych medovníkových medailí.

Predseda poďakoval za zabezpečenie náplne do tlačiarne.

Predseda informoval prítomných o neúčasti na Challenge day a to pre nepriazeň počasia.

Predseda spolu s Jožkom – prieskumníkom informovali o výsledku služobnej cesty do Dudinciev a Sklených Teplíc.

Práve z vyššie uvedeného vzišla možnosť predĺženého VIKREKU v Dudinciach, poplatky, účasť, program, možnosti kúpania. Do zoznamu sa ešte dodatočne prihlásili Laci so Soňou. Predseda prisľúbil ešte dodatočné donahlásenie v hoteli, čím by už bol zoznam definitívne uzatvorený.

Predseda informoval o pozvánkach na posedenia klubov jednak v Košiciach a jednak vo Zvolene, ktorí poslali pozvánku aj pre Vilka Franka. Predseda sa necítil, po predošlých operáciách na tak dlhú túru a ostatní neprejavili záujem o možnosť účasti. Pozvanie Bratislavského klubu na nimi poriadanú akciu prišla v piatok, pričom akcia bola plánovaná na sobotu. Ani pri najlepšej vôli sme neboli schopní zabezpečiť účasť a tak trochu nás mrzelo takéto pozvanie. Nik neprejavil záujem ani na účasti Stupavskej konferencie Tretieho sektoru v Košiciach.

Na alternatívny termín konania re kondície v Sklených Tepliciach bol navrhnutý termín A, teda 14.10. – 20.10. Po osobnom, následnom dohovore s vedúcou zariadenia, nám oznámila, že jediný možný termín je od 24. októbra do 27. októbra 2002.

V priloženom dotazníku (obdržia ho iba tí, ktorí neboli na rekondícii v Dudinciach), sa môžete vyjadriť k celkovému záujmu ako i k možnosti predĺženiu pobytu, ale na vlastné náklady. Záujem priateľov z východu bol zhodnotený v tom zmysle, že ich radi medzi sebou privítame, ale náklady na rekondíciu bude musieť znášať ich klub, prípadne sami. Pre našich vybratých členov bude minimálny poplatok 200,- Sk na deň pobytu a člena. Ak nabehnú peniaze z „1%“, budeme uvažovať s čo najväčším možným počtom účastníkov, ale takým, aby sme si nezruinovali celý účet. Pretože stojí za zváženie, či neorganizovať ešte jednu malú rekondíciu, prípadne aj v Dudinciach.

Predseda informoval účastníkov o liste generálnemu riaditeľovi Slovenskej poisťovne. Odozva na list bývalým členom klubu bol v tom, že sa telefonicky ohlásili Koval'ovci a Majka z Banskej Bystrice. Šauličovci sa kontaktovali písomne. Predseda odposlal list i do zväzového časopisu Nádej, do týždenníka Nitrianske noviny a do denníka Pravda. Uvidíme, ktoré články sa „ujmú“, lebo Pravda sa ku nám stavia veľmi macošsky, dopiaľ nám nezverejnila ani jeden článok.

Predseda mal dohodnutú návštevu pracovníčky firmy COLOPLAST, ktorá by nás poinformovala o nových pomôckach najmä pri inkontinencii a iných problémoch. Na deň zasadnutia klubu mala však pani Klučárová školenie a tak predseda navrhol možnosť preloženia prednášky na rekondíciu v Dudinciach, s čím účastníci zasadnutia súhlasili.

V ďalšom predseda navrhol, vzhľadom na termín konania rekondície, zmenu termínu zasadnutia. Prítomní navrhli radšej zrušiť júnové zasadnutie a časť jeho programu preniesť na rekondíciu. Z toho vyplynulo, že najbližšie zasadnutie klubu bude v septembri. Preto predseda poprial všetkým prítomným príjemné prežitie dovolenkového – horúceho obdobia s čo najmenšími ujмами na našom zdraví, ale s čo najväčšími zážitkami. Predsedovi zostala úloha dohodnúť termíny zasadnutí na druhý polrok.

K už vyššie spomínaným článkom do periodík, predseda pripomenul, že by bolo dobré zaslať i fotodokumentáciu a najlepšia by bola cez internet, čo by znamenalo fotografie zoskenovať. Nikto z prítomných nemal takúto možnosť a tak sa to zostalo na navrhovateľovi.

Predseda požiadal účastníkov rekondície, aby sa snažili pripraviť program na naše večerné posedenia.

Prišli nám listy :

Od 19. do 23. júna sme sa členovia nitrianskeho klubu zišli v krásnom prostredí kúpeľného mesta Dudince, na predĺženom VIKREK-u v hoteli Bučinár. Boli sme milo prekvapení ako prostredím, tak aj ubytovaním. Bolo upravené na naše podmienky, po celý čas nášho pobytu nám vedenie, ako i personál ochotne vychádzalo v ústrety, za čo im patrí naše srdečné poďakovanie. A my sme si na nové podmienky rýchlo zvykli a udomácnili sa.

Prvý večer bol trochu pracovno-zvítací, mnohí sme sa dlhší čas nestretli. Každé ráno sme si spoločne posedeli na chodbe pred izbami, vypili kávičku a spriadali plány a program na celý deň. Pre "slabších plavcov" studenšia voda v bazéne nás vo veľmi teplom počasí výdatne osviežila. Teplo nás tiež nútilo pozmeniť zvyky - na prechádzky sme chodili až podvečer a preto aj naše večerné posedenia začínali neskôr ako inokedy. Na prvom som si dovolil preskúšať znalosti z oblasti filmovej produkcie a "preklepol" som náš všeobecný prehľad. Na druhom Katka trochu "pošteklila" naše mozgové závitky hádankami, určenými na rýchlosť myslenia i uvažovania.

Posledný večer pripravili Evka s Titusom. Kam len na tie nápady chodia - veď si predstavte - urobiť účes neveste, maturantke a MISS, uviť pre ne kytice z prhlavy a poľných kvetov, zložiť im krátku báseň a predniesť ju. Celý večer sa ozýval všade náš smiech.

Medzi tým sme si stihli obzrieť Dudince, prezviesť možnosť kúpeľného pobytu v nich, takisto Rímske kúpele, čo bolo veľmi zaujímavé. Poučná bola aj prednáška pani Klučárovej z firmy COLOPLAST, ktorá nás oboznámila s rôznymi druhmi pomôcok pre zdravotne postihnutých - môžeme ich niekedy potrebovať. Vyťaženy bol aj Jožko - masér, jeho masáže v tom preteplom počasí na nás pôsobili ako balzam. Stihli sme aj pracovnú schôdzu klubu, kde odzneli zaujímavé podnety, návrhy i nápady. Držme si palčeky, aby nám vyšlo čo najviac z nich.

Všetci sme sa po celý pobyt veľmi dobre cítili a zabávali, oddýchli sme si v spoločnom kruhu priateľov, v nedeľu sa nám ani nechcelo cestovať domov. Srdečne ďakujeme všetkým, ktorí sa postarali o toto prekrásne podujatie.

Mojmír

Milí priatelia,

ešte raz srdečná vďaka za pekný deň v Dudinciach a za darčeky. Cestou domov sme spomínali, akú chybu by som urobila, keby som z nitrianskeho klubu odišla - ste ako moja druhá rodina !!!

Možno o pár rokov bude dobre aj v Levickom klube, ale ja zostávam v oboch kluboch. i keď už na schôdze budem chodiť asi pomenej.

Prajem Vám všetkým krásne leto!

S pozdravom Ingrid

Teraz pár vtipov

Slepý a hluchý hrajú zábavu.

Slepý sa pýta - už tancujú?

Hluchý nato - a my už hráme?

Horár v lese vyplaší spiacu sovu výstrelom. Tá vyletí, narazí do stromu a vraví : KUKUK - ČVIRIK - KRÁ, KRÁ či čo som to do zadku!

Dobehne Jožo za majstrom a celý nešťastný mu vraví :

- Majster pohroma, ukradli mi lopatu!
- Nič si z toho nerob, upokoj sa, opierať sa môžeš aj o miešačku!

- *Oco, prečo sa hovorí, že náš jazyk je materský?*
- *Lebo my otcovia sa nikdy nedostaneme k slovu!*

Lekár vraví starej babke :

- Nebojte sa babička, mám pre vás zázračný liek. Po jeho užívaní omladnete o dvadsať rokov.

Babka sa preľakne :

- Joj pán doktor, len aby som neprišla o dôchodok!

a teraz i list z „d'alekého východu“

Výber z listu od Angeliky a Paliho zo Sabinova.

Milý Tonko a tiež srdcu stále blízki priatelia,

keď sme v Nádeji prečítali, že slávite 10. výročie založenia klubu, chceli sme Vám blahoželat'. Kým sme sa k tomu dostali, zavítala k nám naša usmievavá poštárka, ktorá nám nosí len pekné listy a priniesla nám jeden z najkrajších.

Ako sme sa presvedčili podľa až nostalgicky krásneho listu, pre nás neplatí slovenské príslovie : "Zíde z očí, zíde z mysli." Spomienky na roky prežité na spoločných stretnutiach sa nedajú vymazať z našich srdc. Tie zážitky stále rezonujú v spomínaní - spevavé kúpanie v bazéne, debaty na témy, ktoré nás všetkých zaujali, športové olympiády, cvičenia jogy, zbieranie húb a kupovanie pla viek, nie pláviok a mnoho ďalších aktivít. Toto boli prvé semienka pre rast našej postihnutej komunity, zasiaté u Vás. Tie semienka teraz pestujeme u nás na Šariši, ale ich koreničky dostali prvú výživu od Vás všetkých nitrianskych priateľov. Môžeme teda spolu s Vami zvolať : Nech žije a prekvitá Váš - náš klub Nitra.

Pozdravujeme Vás všetkých priatelia, aj tých, čo o nás vedia iba z počutia, staroslovienskym želaním : "Mnoho rokov, šťastných rokov nech sám náš Pán daruje Vám, pokoj, zdravie, požehnanie nech daruje Vám."

Ďakujeme Ti Tonko, že sme sa mohli aspoň cestou "klubovín", čo - to dozvedieť o jednotlivých našich priateľoch. Vyzvedali sme sa stále na Vás, ak sme niekoho stretli.

..... nie je to tá istá voda v rieke, ale asi bude stáť za to do nej vstúpiť. Prajeme si aby sa podarilo akciu (pozn. redaktora - rekondíciu v Sklených Tepliciach) zorganizovať, aby ste mali dostatok síl prekonať neduhy a znovu sa v dobrom stretnúť.

Angelika a Pali Šauličovi zo Sabinova

Nezabúdame

V mesiaci **j ú n 2 0 0 2**
o s l á v i a

Meniny :

- 13. 6. **Tonko** Michalička, Ing.
- 27. 6. **Lacko** Gubó
- 29. 6. **Palino** Borbély
- 29. 6. **Pet'ó** Hrnčár
- 29. 6. **Pet'ó** Kázmer

Narodeniny :

- 9. 6. Jožko Hrubý
- 14. 6. Olinka Medúnová
- 22. 6. Dáška Kázmerová

V mesiaci **j ú l 2 0 0 2**
o s l á v i a

Meniny :

22. 7. **Magduška** Elgyüttová
22. 7. **Magduška** Hrubá
23. 7. **Olinka** Medúnová
23. 7. **Olinka** Repová
26. 7. **Anka** Benčíková
26. 7. **Anka** Gerbelová
26. 7. **Anka** Kanevová
27. 7. **Boženka** Vidovičová

Narodeniny :

4. 7. Titus Tulinský, Ing.
5. 7. Michal Hartl
7. 7. Majka Detková
17. 7. Peťo Kázmer

V mesiaci **a u g u s t 2 0 0 2**
o s l á v i a

Meniny :

11. 8. **Zuzka** Andrejková
11. 8. **Zuzka** Špačinská
12. 8. **Darinka** Orbanová, MUDr.
14. 8. **Mojmír** Žvach
18. 8. **Helenka** Hrnčárová
19. 8. **Lydka** Michaličková
21. 8. **Janka** Herhová
27. 8. **Silvia** Božiková

Narodeniny :

5. 8. Helenka Hrnčárová
15. 8. Mojmír Žvach
16. 8. Tonko Michalička, Ing.
20. 8. Marika Mikulášiková
22. 8. Tánička Lančaričová
28. 8. Lacko Gubó

Gratulujeme a prajeme všetko najlepšie, veľa zdravia, lásky a porozumenia.

Môžete nás kontaktovať i cez internet na klubovej **email – adrese :**
ksmnr@nr.psg.sk

!!! Na koniec si Vás všetkých dovoľujeme pozvať na zasadnutie nášho klubu, ktoré sa uskutoční, dňa 2. septembra 2002 /streda/ o 15. 00 hodine na ul. Ľ. Okánika č. 6/A v Nitre – Chrenovej I., v zasadačke Klubu dôchodcov a v priestoroch Zväzu telesne postihnutých a vozičkárov.

Zoborské kluboviny zostavuje a vydáva Anton Suchan, predseda Klubu sclerosis multiplex Nitra, ako občasník Klubu SM Nitra. Nepredajné, výhradne pre členov klubu SM Nitra. Text neprešiel jazykovou úpravou. Príspevky zasielajte na adresu predsedu klubu, Anton Suchan, 949 11 Nitra, Novomeského 3/5 resp. cestou internetu, alebo telefonicky na čísla 037/773 22 99 alebo 0904 547 106. Nevyžiadané príspevky nevraciam. Uzávierka čísla 12.7.2002.

Mimoriadna príloha, v ktorej uverejňujeme články z denníka Práca, na ktoré nás upozornil Jožko Hrubý

O postihnutých ľudí sa staráme moderne, ale nezvládame to, úradníci nestíhajú vybavovať tisíce žiadostí, chodiť na kontroly, posudzovať situáciu

Štát nemá na to, aby pomohol všetkým

BRATISLAVA – Slavomír Petráš z Bratislavy je v dôsledku svalovej dystrofie odkázaný na invalidný vozík. Do kúpeľne na poschodí domu sa nedostane. Na okresnom úrade si podal žiadosť, aby si mohol prerobiť byt na bezbariérový.

„Potreboval som vybudovať kúpeľňu na prízemí. Odmietli to – príspevok sa vraj nesmie poskytnúť na nič nové, len na prestavbu pôvodného. Ponúkli mi, že prispedia na schodiskovú plošinu, aby som sa dostal na poschodie. Okrem toho, že by stála päťkrát viac ako nová kúpeľňa na prízemí, statik potvrdil, že schodisko v dome ju neunesie,“ hovorí. Okresný úrad to však ďalej nezaujímalo. Príspevok nedostal.

Zdravotne postihnutí občania u nás už tri roky fungujú podľa nového zákona. Podľa neho sa im sociálne dávky a kompenzácie vyplácajú adresnejšie, občan má možnosť žiadať pomoc presne v tej oblasti, kde ju potrebuje. Zákon je moderný, európsky, zhodujú sa predstavitelia štátu i zdravotne postihnutí občania. Obe strany však hovoria – je tu nesmierne veľa problémov.

Štátni úradníci, pracovníci okresných úradov a odborov sociálnych vecí, nestíhajú vybavovať tisíce žiadostí, chodiť na kontroly, posudzovať situáciu v teréne.

Vznikajú podobné paradoxy ako v Slavomírovom prípade – litera zákona zvíťazila nad jeho duchom, chorý človek pomoc od štátu nedostal. Peniaze si zohnal prostredníctvom nadácií, cirkvi, Konta bariéry.

Aké peňažné príspevky je možné poskytnúť občanom s ťažkým zdravotným postihnutím

v oblasti odkázanosti na pomoc inej osoby

- príspevok pri starostlivosti o blízku osobu do výšky dôchodku, ktorý je jediným zdrojom príjmu
- peňažný príspevok za opatrovanie 1,65-násobok sumy životného minima
- peňažný príspevok na osobnú asistenciu 1,5 % zo sumy životného minima za jednu hodinu osobnej asistencie

v oblasti mobility

- peňažný príspevok na kúpu osobného motorového vozidla max. do výšky 200 000 korún
- peňažný príspevok na úpravu bytu max. do výšky 250 000 korún
- peňažný príspevok na úpravu garáže max. do výšky 50 000 korún
- peňažný príspevok na prepravu (taxíkom) max. do 2500 korún mesačne

v oblasti pomôcok

- peňažný príspevok na zaobstaranie pomôcky (t. j. kúpa, úprava a zácvik pomôcky) max. do 260 000 korún (pomôckou je aj pes so špeciálnym výcvikom)
- príspevok na opravu pomôcky – výška závisí od ceny opravy a príjmu občana

v oblasti zvýšených výdavkov

- peňažný príspevok na prevádzku pomôcky (elektrina, batérie...) 2,5 % zo sumy životného minima
- peňažný príspevok na prevádzku osobného motorového vozidla 20 % zo sumy životného minima
- peňažný príspevok na osobnú a bytovú hygienu, opotrebovanie šatstva, obuvi a bytového zariadenia 15 % zo sumy životného minima
- peňažný príspevok na zvýšené výdavky na diétne stravovanie 25 % zo sumy životného minima
- peňažný príspevok na zvýšené výdavky súvisiace so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom (krmivo a veterinárna starostlivosť) 1200 korún mesačne

Peňažné príspevky na zvýšené výdavky sú viazané na podmienku, že príjem zdravotne postihnutého neprekročí sumu rovnajúcu sa 3-násobku životného minima. Občan musí o poskytnutie príspevku požiadať a odôvodniť jeho potrebu.

Aj pri ostatných peňažných príspevkoch sa skúma príjem a majetok občana s ťažkým zdravotným postihnutím, ale hranice násobkov životného minima (od 2-násobku až po 7-násobok) sú rôzne v závislosti od príjmu občana.

Aktuálna výška životného minima je pre jednu plnoletú fyzickú osobu 3790 korún, od 1. júla by sa mala zvýšiť na 3930 korún.

Aký je systém

*Občan, ktorý má zdravotné problémy, si môže podať žiadosť o priznanie pomoci na okresnom úrade. Musí predložiť lekárske správy a žiadosť, v ktorej požiada o kompenzovanie znevýhodnení. Úrady posúdia jeho stav a vydajú mu posudok. Posudok je pre zdravotne postihnutého veľmi dôležitý – len na jeho základe sú mu priznané kompenzácie a všetky, na ktoré má nárok, musia byť v posudku spomenuté. Ak by neskôr žiadal ešte o priznanie ďalšej kompenzácie, musí si znova dať žiadosť o posúdenie. „Občana posudzuje posudkový lekár a sociálny pracovník. Vychádza sa z lekárskeho nálezov a lekárskeho správ, ktoré dokladá občan od svojich ošetrovujúcich lekárov,“ hovorí Judita Havalová z odboru sociálnych vecí na Okresnom úrade Bratislava III.

* Posudzujú sa štyri oblasti – mobilita, komunikácia, zvládanie nevyhnutných životných úkonov a zvýšené výdavky na stravu, ošatenie, bytové zariadenie, hygienické a čistiace potreby. Zvýšené výdavky na stravu majú napríklad ľudia s

bezlepkovou diétou alebo s cukrovkou, zvýšené výdavky na hygienu napríklad ľudia s inkontinenciou alebo s ťažkým ekzémom. Pohyb invalidného vozíka po byte ničí koberce, dlážky a nábytok, nosenie bariel derie odev, chybná chôdza obuv.

* Rozsah postihnutia v jednotlivých oblastiach sa posudzuje v percentách. Aby bol občan evidovaný ako ľahko zdravotne postihnutý, musí mať v niektorej oblasti aspoň 50-percentné postihnutie. „Pri posudzovaní sa okrem zdravotného stavu zisťuje aj sociálna situácia žiadateľa, rodinné pomery, jeho osobnostné predpoklady a stupeň integrácie do spoločnosti. Vyžaduje si to rozhovor s občanom, prípadne návštevu v jeho domácnosti,“ hovorí Havalová. Z celkovej situácie sa určí, ktoré znevýhodnenia, vyplývajúce z jeho telesného postihnutia, môže mať občan kompenzované od štátu.

* V prípade kúpy auta a zdravotníckej pomôcky sa vyžaduje spoluúčasť občana – vychádza sa z filozofie, že ak niečo dostane zadarmo, neváži si to.

* Pod kúpou pomôcky sa rozumie široké spektrum predmetov, ktoré človeku s postihnutím uľahčujú život.

Nepočujúci tak môže žiadať o príspevok na kúpu nového televízora s teletextom alebo na montáž svetelného zvončeka, človek s postihnutou motorikou na kúpu špeciálneho počítača prispôbeného jeho potrebám.

* Odbory sociálnych vecí v každom prípade požadujú doklad o kúpe alebo predbežný doklad o cene. V prípade rekonštrukcií nesmie ísť o svojpomocné úpravy, prácu musí vykonať firma.

[26. 6. 2002]

Sociálne príspevky budú nižšie

Pomoc štátu zdravotne postihnutým ľuďom je veľmi drahá. Vlni šlo na sociálne príspevky a kompenzácie 3,6 miliardy korún a aj tak sa neušlo všetkým, ktorým podľa zákona pomoc patrí.

Príliš vysoké sociálne dávky sa nepáčia ministerstvu financií. „Sociálna pomoc sa rozbehla smerom, ktorý je dlhodobo neudržateľný,“ upozornil minister František Hajnovič. Kvôli čerstvo schváleným sociálnym zákonom stúpnu sociálne výdavky štátu v budúcom roku z 13,9 na 19 miliárd korún.

Nielen úradníci, ale aj zdravotne postihnutí priznávajú, že systém pomoci sa neraz zneužíva a tí, ktorí by ju naozaj potrebovali, často ani nevedia, na čo všetko majú nárok a ako ju dostať.

Zmeny v systéme pomoci štátu zdravotne postihnutým po voľbách pokladajú za potrebné štátne orgány aj organizácie zdravotne postihnutých ľudí.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny už vypracovalo návrhy, ako trochu obmedziť neustále zvyšovanie výdavkov štátu v tejto oblasti a zneužívanie pomoci. Znížiť navrhujú príspevok na opatrovanie blízkeho príbuzného zo súčasného 1,6-násobku životného minima na 0,6-násobok.

Manželia, ktorí pri sobáši sľubovali starať sa o seba „v zdraví i v chorobe,“ by sa mali o seba postarať aj bez peňažného príspevku, pre deti by zase malo byť morálnou povinnosťou postarať sa o rodičov.

„Uvedomujeme si, že v západnej Európe sa už presadzuje trend, že aj každá domáca práca by mala byť primerane ohodnotená, či už práca matiek na materskej, alebo práca tých, ktorí sa starajú o chorú blízku osobu. Realitou však je, že v tejto ekonomickej situácii si to náš štát nemôže dovoliť,“ hovorí Lýdia Brichtová z ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

Príspevok na nadmerné výdavky na ošatenie navrhujú v prípade ľudí, ktorí ho poberajú pre používanie francúzskej barly, znížiť z 15 percent životného minima na 7,5 percenta, rovnako aj príspevok na osobnú hygienu. S týmto obmedzením súhlasia aj

predstavitelia organizácií zdravotne postihnutých ľudí.

Príspevok na kúpu auta navrhuje ministerstvo pridelať naozaj len tým, ktorí pravidelne pracujú, študujú alebo vozia dieťa do školy.

Okresné úrady by mali prijať o sto pracovníkov viac, aby v zákonných lehotách stihali vybavovanie kompenzácií.

Asociácia organizácií zdravotne postihnutých navrhuje vyňať zdravotne postihnutých z rovnakého zákona, kam patria recidivisti, drogový závislí a ostatní, ktorí si zľú sociálnu situáciu zavinili sami. Tiež požadujú, aby sa viac kontrolovalo posudzovanie zdravotného postihnutia. Prehodnotiť by sa malo aj priznávanie príspevku na prepravu a priznávanie príspevku na diétne stravovanie, aby ho dostávalo viac cukrovkárov, nielen tí, ktorí si pichajú inzulín. Všetky kompenzačné príspevky navrhujú ponechať, zvýšiť navrhujú poskytovanie príspevku na osobnú asistenciu, pretože asistenti majú neúmerne vysoké odvody v pomere k tomu, čo zarobia.

Slovenská humanitná rada na základe požiadaviek svojich členských organizácií navrhuje zmeniť systém zdravotného a sociálneho poistenia pre ľudí, ktorí pracujú ako osobní asistenti u zdravotne postihnutého. Navrhujú tiež, aby sa zrušilo ustanovenie, podľa ktorého zdravotne postihnutý zamestnaný občan nemá nárok na invalidný dôchodok. „Štát tak vlastne potrestá aktívneho zdravotne postihnutého občana tým, že mu odoberie dôchodok,“ hovorí Ivan Sýkora, prezident Slovenskej humanitnej rady.

[2. 7. 2002] (mar)